

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీన్ద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీ కృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

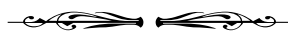
వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేన్ద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, పశ్చిదశోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

వాసుదేవ మహాబాహు విస్తరేణ మహామతే ।
సౌభస్య వధమాచక్ష్య న హి తృప్య్యామి కథ్యతః ॥ ॥15-1॥

వాసుదేవ ఉవాచ

హతం శ్రుత్వా మహాబాహో మయా శ్రౌతశ్రవం నృప ।
ఉపాయాద్భరతశ్రేష్ఠ శాల్వో ద్వారవతీం పురీమ్ ॥ ॥15-2॥

అరుంధత్తాం సుదుష్టాత్మా సర్వతః పాండునందన ।
శాల్వో వైహాయసం చాపి తత్పురం వ్యూహ్యా విష్ఠితః ॥ ॥15-3॥

తత్రసోఽథ మహీపాలః యోధయామాస తాం పురీమ్ ।
అభిసారేణ సర్వేణ తత్ర యుద్ధమవర్తత ॥ ॥15-4॥

పురీ సమంతాద్విహితా సపతాకా సతోరణా ।
సచక్రా సహుడా చైవ సయంత్రఖనకా తథా ॥ ॥15-5॥

సోపశల్యప్రతోలీకా సాట్టాట్టాలకగోపురా ।
సచక్రగ్రహణీ చైవ సోల్కాలాతావపోధికా ॥ ॥15-6॥

సోష్ఠికా భరతశ్రేష్ఠ సభేరీపణవానకా ।
సతోమరాంకుశా రాజన్ సశతఘ్నీకలాంగలా ॥ ॥15-7॥

సభుశుండ్యశ్మగుడకా సాయుధా సపరశ్వధా ।
లోహచర్మవతీ చాపి సాగ్నిః సగుడశృంగికా ॥ ॥15-8॥

శాస్త్రదృష్టేన విధినా సుయుక్తా భరతర్షభ ।
రథైరనేకైర్వివిధైః గదసాంబోద్ధవాదిభిః ॥ ॥15-9॥

పురుషైః కురుశార్దూల సమర్థైః ప్రతివారణే ।
అతిఖ్యాతకులైర్వీరైః దృష్టవీర్యైశ్చ సంయుగే ॥ ॥15-10॥

మధ్యమేన చ గుర్మేన రక్షిభిః సా సురక్షితా ।
ఉత్క్షిప్తగుల్మైశ్చ తథా హయైశ్చ సపతాక్షిభిః ॥ ॥15-11॥

ఆఘోషితం చ నగరే న పాతవ్యా సురేతి వై ।
ప్రమాదం పరిరక్షద్భిః ఉగ్రసేనోద్ధవాదిభిః ॥ ॥15-12॥

ప్రమత్తేష్వభిఘాతం హి కుర్యాచ్ఛాల్పో నరాధిపః ।
ఇతి కృత్వా ప్రమత్తాస్తే సర్వే వృష్ణ్యంధకాః స్థితాః ॥ ॥15-13॥

ఆనర్తాశ్చ తథా సర్వే నటనర్తకగాయనాః ।
బహిర్నిర్వాసితాః క్షిప్రం రక్షద్భిర్విత్తసంచయమ్ ॥ ॥15-14॥

సంక్రమా భేదితాః సర్వే నావశ్చ ప్రతిషేధితాః ।
పరిఖాశ్చాపి కౌరవ్య కాలైః సునిచితాః కృతాః ॥ ॥15-15॥

ఉదపానాః కురుశ్రేష్ఠ తథైవాప్యంబరీషకాః ।
సమంతాత్ క్రోశమాత్రం చ కారితా విషమా చ భూః ॥ ॥15-16॥

ప్రకృత్యా విషమం దుర్గం ప్రకృత్యా చ సురక్షితమ్ ।
ప్రకృత్యా చాయుధోపేతం విశేషేణ తదానఘమ్ ॥ ॥15-17॥

సురక్షితం సుగుప్తం చ సర్వాయుధసమన్వితమ్ ।
తత్పురం భరతశ్రేష్ఠ యథేంద్రభవనం తథా ॥ ॥15-18॥

న చాముద్రోఽభినిర్యాతి న చాముద్రః ప్రవేశ్యతే ।
వృష్ణ్యంధకపురే రాజన్ తదా సౌభసమాగమే ॥ ॥15-19॥

అనురధ్యాసు సర్వాసు చత్వరేషు చ కౌరవ ।
బలం బభూవ రాజేంద్ర ప్రభూతగజవాజిమత్ ॥ 15-20 ॥

దత్తవేతనభక్తం చ దత్తాయుధపరిచ్ఛదమ్ ।
కృతోపధానం చ తదా బలమాసీన్మహాభుజ ॥ 15-21 ॥

న కుప్యవేతనీ కశ్చిత్ న చాతిక్రాంతవేతనీ ।
నానుగ్రహభృతః కశ్చిత్ నచాదృష్టపరాక్రమః ॥ 15-22 ॥

వీవం సువిహితా రాజన్ ద్వారకా భూరిదక్షిణా ।
ఆహుకేన సుగుప్తా చ రాజ్ఞా రాజీవలోచన ॥ 15-23 ॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత అర్జునాభిగమనపర్వణి
సౌభవధోపాఖ్యానే పంచదశోఽధ్యాయః ॥ 15 ॥
వాసుదేవ ఉవాచ !

తాం తూపయాతో రాజేంద్ర శౌల్వః సౌభపతిస్తదా ।
ప్రభూతనరనాగేన బలేనోపవివేశ హ ॥ 16-1 ॥

సమే నివిష్టా సా సేనా ప్రభూతసలిలాశయే ।
చతురంగబలోపేతా శాల్వరాజాభిపాలితా ॥ 16-2 ॥

వర్ణయిత్వా శ్మశానాని దేవతాఽయతనాని చ ।
వల్మీకాంఞ్చైత్య వృక్షాంశ్చ తిన్నివిష్టమభూద్భులమ్ ॥ 16-3 ॥

అనీకానాం విభాగేన పంథానః సంవృతాఽభవన్ ।
ప్రవణాయ చ వైవాసన్ శాల్వస్య శిబిరే నృప ॥ 16-4 ॥

సర్వాయుధసమోపేతం సర్వశస్త్రవిశారదమ్ ।
రథనాగాశ్వకలిలం పదాతిధ్వజసంకులమ్ ॥ 16-5 ॥

తుష్టపుష్టబలోపేతం వీరలక్షణలక్షితమ్ ।
విచిత్రధ్వజసన్నాహం విచిత్రరథకార్ముకమ్ ॥ 16-6॥

సన్నివేశ్య చ కౌరవ్య ద్వారకాయాం నరర్షభ ।
అభిసారయామాస తదా వేగేన పతగేంద్రవత్ ॥ 16-7॥

తదాపతంతం సందృశ్య బలం శాల్వపతేస్తదా ।
నిర్యాయ యోధయామాసుః కుమారా వృష్ణినందనాః ॥ 16-8॥

అసహంతోఽభియానం తత్శాల్వరాజస్య కౌరవ ।
చారుదేష్టశ్చ సాంబశ్చ ప్రద్యుమ్నశ్చ మహారథః ॥ 16-9॥

తే రథైర్దంశితాః సర్వే విచిత్రాభరణధ్వజాః ।
సంసక్తాః శాల్వరాజస్య బహుభిర్యోధవుంగవైః ॥ 16-10॥

గృహీత్వా కార్ముకం సాంబః శాల్వస్య సచివం రణే ।
యోధయామాస సంహృష్టః క్షేమవృద్ధిం చమూపతిమ్ ॥ 16-11॥

తస్య బాణనుయం వర్షం జాంబవత్యాః సుతో మహత్ ।
ముమోచ భరతశ్రేష్ఠ యథావర్షం సహస్రదృక్ ॥ 16-12॥

తద్బాణవర్షం తుములం విషేహే స చమూపతిః ।
క్షేమవృద్ధిర్మహారాజ హిమవానివ నిశ్చలః ॥ 16-13॥

తతః సాంబాయ రాజేంద్ర క్షేమవృద్ధిరపి స్వయమ్ ।
ముమోచ మాయావిహితం శరజాలం మహత్తరమ్ ॥ 16-14॥

తతో మాయానుయం జాలం మాయయైవ విదీర్య సః ।
సాంబః శరసహస్రేణ రథమస్యాభ్యవర్షత ॥ 16-15॥

తతః స విద్ధః సాంబేన క్షేమవృద్ధిశ్చమూపతిః ।

అపాయాజ్జవనైరశ్వైః సాంబబాణప్రపీడితః ॥ ॥16-16॥

తస్మిన్విప్రద్రుతే క్రూరే శాల్యస్యాథ చమూపతౌ ।

వేగవాన్ నామ దైతేయః సుతం మేఽభ్యద్రవద్భులీ॥ ॥16-17॥

అభిసన్నస్తు రాజేంద్ర సాంబో వృష్ణికులోద్వహాః ।

వేగం వేగవతో రాజన్ తస్థా వీరో విధారయన్ ॥ ॥16-18॥

స వేగవతి కౌంతేయ సాంబో వేగవతీం గదామ్ ।

చిక్షేప తరసా వీరో వ్యావిద్భ్య సత్యవిక్రమః ॥ ॥16-19॥

తయా త్వభిహతో రాజన్ వేగవాన్ న్యపతద్భువి ।

వాతరుగ్గ ఇవ క్షుణ్ణః జీర్ణమూలో వనస్పతిః ॥ ॥16-20॥

తస్మిన్ వినిహతే వీరే గదానున్నే మహాసురే ।

ప్రవిశ్య మహతీం సేనాం యోధయామాస మే సుతః ॥ ॥16-21॥

చారుదేష్ణేన సంసక్తః వివింధో నామ దానవః ।

మహారథః సనూజ్ఞాతః మహారాజ మహాధనుః ॥ ॥16-22॥

తతః సుతుములం యుద్ధం చారుదేష్ణవివింధ్యయోః ।

వృత్రవాసవయో రాజన్ యథాపూర్వం తథాభవత్ ॥ ॥16-23॥

అన్యోన్యస్యాభిసంక్రుద్ధౌ అన్యోన్యం జఘ్నుతుః శరైః ।

వినదంతౌ మహారావన్ సింహావివ మహాబలౌ ॥ ॥16-24॥

రాక్మిణేయస్తతో బాణమ్ అగ్న్యైర్కోపమవర్చసమ్ ।

అభిమంత్ర్య మహాస్త్రేణ సందధే శత్రునాశనమ్ ॥ ॥16-25॥

స వివింధ్యాయ సక్రోధః సమాహూయ మహారథః ।
చిక్షేప మే సుతో రాజన్ సగతాసురథాపతత్ ॥ 16-26॥

వివింధ్యం నిహతం దృష్ట్వా తాం చ విక్షోభితాం చమూమ్ ।
కామగేన స సౌభేన శాల్వః పునరుపాగమత్ ॥ 16-27॥

తతో వ్యాకులితం సర్వం ద్వారకావాసి తద్భులమ్ ।
దృష్ట్వా శాల్వం మహాబాహో సౌభస్థం నృపతే తదా ॥ 16-28॥

తతో నిర్యాయ కౌరవ్య అవస్థాప్య చ తద్భులమ్ ।
ఆనర్తానాం మహారాజ ప్రద్యుమ్నో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 16-29॥

సర్వే భవంతస్త్రిష్టంతు సర్వే పశ్యంతు మాం యుది ।
నివారయంతం సంగ్రామే బలాత్సౌభం సరాజకమ్ ॥ 16-30॥

అహం సౌభపతేః సేనామ్ ఆయసైర్భుజగైరివ ।
ధనుర్భుజవినిర్ముక్తైః నాగయామ్యద్య యాదవాః ॥ 16-31॥

ఆశ్వసద్భ్యం న భీః కార్యా సౌభరాడద్య నశ్యతి ।
మయా భిషన్నో దుష్టాత్మా ససౌభో వినశిష్యతి ॥ 16-32॥

ఏవం బ్రువతి సంహృష్టే ప్రద్యుమ్నే పాండునందన ।
విష్ఠితం తద్భులం వీర యుయుధే చ యథాసుఖమ్ ॥ 16-32॥

తి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత అర్జునాభిగమనపర్వణి
సౌభవధోపాఖ్యానే షోడశోఽధ్యాయః ॥ 16 ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

